

ועדת קבר יוסף: "דרך הפעולה הייתה סבירה"

ועדת החקירה, שבדקה את האירועים בקבר יוסף, שבהם מת מפצעיו חייל מג"ב מדחת יוסף, קבעה שמפקדי צה"ל פעלו כהלכה. משפחת יוסף: "אנחנו דוחים לחלוטין את מסקנות ועדת החקירה". הוועדה בדקה גם את טיול המתנחלים להר עיבל, שבמהלכם נהרג הרב בנימין הרלינג, וקבעה שמארגן הטיול הטעה במתכוון את המח"ט שאישר את הטיול ורד לוביץ'

במסיבת עיתונאים שנערכה אמש (יום ב') בתל-אביב פורסמו ממצאי ועדת החקירה, שבדקה את האירועים במתחם קבר יוסף, במהלכם נהרג סמל מדחת יוסף ב-1.10.00. הוועדה פרסמה את מסקנותיה גם בקשר לטיול המתנחלים להר עיבל ב-19.10.00, שבמהלכו נהרג הרב בנימין הרלינג. ועדת החקירה מונתה על ידי הרמטכ"ל ובראשה עמד אלוף במיל. יורם יאיר.

אירועי קבר יוסף

הפרשה הראשונה שבדקה הוועדה היא הקרב שהתחולל בין שוטרי מג"ב וחיילי צה"ל לבין פלסטינים חמושים והמון מתפרע, סביב מתחם קבר יוסף במזרח שכם. במהלך האירוע נפצע קשה שוטר מג"ב, סמ"ל מדחת יוסף, שחולץ רק כעבור חמש שעות ומת מפצעיו בתוך מתחם הקבר.

הוועדה אומרת שבמהלך האירוע נדרשו המפקדים הבכירים לבחור בדרך הפעולה המועדפת לחילוץ הפצוע, כשבפניהם שתי חלופות אפשריות: האחת – חילוץ הפצוע באמצעות הפלסטינים, והשנייה – חילוץ באמצעות הפעלת כוח משוריי צה"ל.

מסקנות הוועדה: "לאורך כל האירוע לא היתה התלבטות כלשהי באשר למחויבות לחילוץ הפצוע. הדילמה שנוצרה היתה עניינית: מהי הדרך המהירה ביותר לחילוץ. התמונה שנוצרה אצל המפקדים הבכירים היתה, שהפלסטינים פועלים לפינוי הפצוע ותוך זמן קצר יגיעו אל הקבר ויפעלו בהתאם. התמונה המצטיירת, מעידה אף היא, על מאמץ פלסטיני מתמשך, אם כי בלתי יעיל, לשם יצירת חיץ בין ההמון הפלסטיני לבין קבר יוסף."

האלוף במיל. יורם יאיר: "לא מצאנו התערבות בעיה ערכית או, שמישהו ערער על המחויבות לפנות את הפצוע... דרך הפעולה שנבחרה היתה סבירה ואפשרית, לדעת חברי הוועדה, על פי ניתוח האירוע. היתה זו הבחירה הנכונה. פעילות הלוחמים במתחם הקבר, בייחוד זו של מפקד הכח והמהלך הרפואי, ראוי להערכה."

הלקחים שהפיקה הוועדה: "גם בשעה שנבחרת חלופה מועדפת, חובה להמשיך לטפח ולהכין חלופה משנית, כדי שלא תשטט מידי המפקדים היכולת להפעילה ביעילות ובמיידיות."

תגובת משפחת ההרוג, מדחת יוסף

בני משפחתו של מדחת יוסף קיבלו לידיהם את מסקנות הוועדה כבר לפני יומיים, מידיו של האלוף במיל. יורם יאיר.

מהדי יוסף, אחיו של מדחת ז"ל: "אנחנו דוחים לחלוטין את מסקנות ועדת החקירה. הוועדה הזאת לא מקובלת עלינו. לא ייתכן שהמקרה יבדק על ידי ועדה צבאית, שהיא תלויה. אנחנו ביקשנו למנות ועדת חקירה ממלכתית ובלתי תלויה."

"איך אנחנו יכולים לקבל קביעה, שההחלטה לסמוך על הפלסטינים, שיפנו את מדחת, היתה סבירה? ממת צה"ל סומך על גורם זר בפינוי פצועים? איך אפשר היה לסמוך על הרשות הפלסטינית שהיא תשחרר את מדחת, הרי הם אלה שירו בו? מה? לצה"ל ולמדינת ישראל חסרים האמצעים לדאוג לחיילים שלנו? זה לא ברור לי ואני לא יכול לקבל את זה", אמר האח.

"אני כל הזמן מנסה לחשוב מה הרגיש ומה חשב אחר שלי, ששכב שם חמש שעות פצוע ומדמם. הוא בטח חשב, שהנה, כל רגע, יגיעו חיילים שלנו לחלץ אותו, ככה לימדו אותו. אבל הם הפקירו אותו. מה שנעשה שם זה המתת חייל הדרגתית, כשכולם צופים מהצד. אנחנו לא נשקוט עד שתקום ועדת חקירה ממלכתית", דברי מהדי יוסף.

טיול המתנחלים בהר עיבל

הוועדה התבקשה לבדוק גם את אירועי טיול הדמים להר עיבל, ומצאה שהמח"ט, שאישר את הטיול בהר עיבל, הוטעה במכוון על ידי מארגן הטיול, נחמיה פרלמן. כמו כן נמצא, כי הטיול התקיים למרות פקודה מפורשת של אלוף הפיקוד ומפקד האוגדה, שאסרו לקיים טיולים. תהליך אישור הטיול בחטיבה לא התנהל על פי הנוהל הרגיל, ובוצע רק על סמך שיחה אישית בין מארגן הטיול, פרלמן, לבין המח"ט, שלא היה מודע לפקודה האוסרת על קיום טיולים.

מן החקירה הצבאית עולה כי מח"ט שומרון, אל"מ יוסי אדירי, לא היה מודע לפקודת האלוף משום שקצינת החמ"ל הניחה, הנחה מוטעית, שהוא כבר יודע מהפקודה, ולפיכך לא עדכנה אותו. לעומת זאת, מארגן הטיול, פרלמן, דווקא ידע על הפקודה שאוסרת טיולים, אולם "הוא נקט בשורת פעולות הטעייה והונאה, כשהוא מנצל את ההיכרות שלו עם המערכת הצבאית בכלל ועם חטיבת שומרון בפרט". וכך, בכל פעם, שהתעוררו ספיקות במערכת הצבאית באם לאשר את קיום הטיול אם לאו, סיפק פרלמן מידע מטעה, "והמשיך בעקשנות בתרגילי ההונאה".

הפעם הראשונה בה התוודעו החיילים המלווים למסלולו האמיתי של הטיול, היתה כשירדו המטיילים מהאוטובוס, בתחילת הטיול. החיילים הצעירים חשו, שמשוהו אינו כשורה, אך פרלמן שטח לפנייהם מפה עליה צוין מסלול הסיוור, וטען בפניהם, כי המסלול אושר על ידי המח"ט, למרות שאישור כזה לא היה קיים. הוועדה קובעת, כי פרלמן היה מודע לכך, שהוא נע אל תוך שטח A, כשמטרת הטיול האמיתית היתה לבחון את המקום במטרה להקים בו ישיבה.

בפני ועדת החקירה הודה פרלמן: "אין שום ספק שהמח"ט הוטעה על ידי ואני הכשלתי אותו, וגם את הסמח"ט. המטרה היתה אחרת לגמרי, זה בכלל לא היה טיול, זה סיור מכין להקמת ישיבה... אנחנו הלכנו לסרוק את מצבן של אדמות המדינה, אנחנו הלכנו לסרוק את דרכי הגישה. חוסר ההגינות שלי היה בכך, שסיור כזה לא עושים עם 29 מטיילים. זה חוסר ישר".

באשר לפעולות איתור וחילוץ המטיילים קובעת הוועדה, כי פעולות האיתור לא התבצעו בצורה מקצועית, מרוכזת, שיטתית ונשלטת. האלוף יאיר התייחס לנוהל הפתיחה באש ואמר כי הסיבה האחת והיחידה לכך שהכוח לא פתח באש היתה חוסר הידיעה באשר למיקום המטיילים, והחשש לפגוע בהם.

במהלך הטיול בהר עיבל נפתחה אש לעבר המטיילים וכתוצאה מהירי נהרג הרב הרלינג ונפצעו ארבעה בני אדם נוספים. איתור המטיילים וחילוץם נמשך למעלה מחמש שעות.

מבזק סלולרי - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלך.

חזרה